

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 7C/121/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813212724
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813212724.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1/ E. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX J. H., Š. Z. J. S., t.č.: na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou U. J., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Humenné 2/ A. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX R. F. Q., Š. Z. J. S., 3/ L. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, XXX XX J. H., Š. Z. J. S., t.č.: T. XXX, Z. E. o zaplatenie 5.975,69 Eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

Súd konanie čiastočne nad sumu 5.393,10 Eur spolu s 7,99 p.a. úrokom zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2011 do zaplatenia a 5 % p.a. úrokom z omeškania zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2011 do zaplatenia z a s t a v u j e .

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalovaným v 1.-3. rade sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť sumu 5.975,69 Eur, s 7,79 % ročný úrok zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2013 do zaplatenia a 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2013 do zaplatenia a trovy konania s tým, že plnenie jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX bola so žalovanými uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.04.2005 v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným mimoriadny medziúver vo výške 7.302,66 Eur. Žalovaní sa zviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,79 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 47,43 Eur a do nasporenia 40 % cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 36,51 Eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní zviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 63,90 Eur. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne splácať. Listom zo dňa 28.07.2010 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaných, aby v 7 dňovej lehote vrátili zostatok úveru. Žalovaní peňažné prostriedky nevrátili. Do účinnosti odstúpenia sa medziúver úročil dohodnutým 7,79 % p.a. úrokom. Od účinnosti odstúpenia od zmluvy žalobca úročí pohľadávku úrokom z omeškania vo výške 5% p.a..

Z dôvodu neznámeho pobytu žalovaného v 1.rade súd mu ustanovil na zastupovanie v konaní opatrovníčku U. J. - súdnu tajomníčku Okresného súdu Humenné uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k.: 7C/121/2014-44 zo dňa 11.06.2014, ktorá napriek doručeniu predvolania na pojednávanie spolu so žalobou a prílohami sa k žalobe nevyjadrila a na pojednávanie sa nedostavila, pojednávanie odročiť nežiadala.

Taktiež žalovaní v 2.a 3.rade napriek doručeniu predvolania na pojednávanie spolu so žalobou a prílohami sa k žalobe nevyjadrili a na pojednávanie sa nedostavili, pojednávanie odročiť nežiadali.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami - zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, odstúpením od zmluvy, písomným vyjadrením žalobcu, výpisom z účtu odstúpeného medziúveru a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca sa na pojednávanie nedostavil. Žiadal, aby súd ospravedlnil jeho neprítomnosť, pojednávanie odročiť nežiadal.

V písomnom vyjadrení zo dňa 05.09.2014 žalobca súdu oznámil, že žalovaní čerpali medziúver dňa 21.04.2005 v sume 5.842,13 Eur a dňa 16.06.2005 v sume 1.344,35 Eur. V súlade s čl. II Zmluvy o úvere „Za spracovanie medziúveru vyrubuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 99,58 Eur a za vydanie biankozmenky vo výške 16,60 Eur. Poplatok za mimoriadny medziúver sa zaúčtuje pri prvej výplate mimoriadneho medziúveru tak, že celková výška vyplateného mimoriadneho medziúveru bude znížená o výšku týchto poplatkov“ ako i v súlade s ustanoveniami § 358 Obchodného zákonníka (resp. i s ustanoveniami § 580 Občianskeho zákonníka) žalobca započítal vzájomné pohľadávky rovnakého druhu, ktoré medzi účastníkmi konania vznikli, v dôsledku čoho, vyplatil na účet žalovaným sumu 7.186,48 eur. Žalovaní v 1.a2.rade sa zaviazali splácať mesačné úroky vo výške 43,43 Eur aj vklady na účet stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX vo výške 36,51 Eur. Vo februári 2010 boli v omeškaní s úhradami úrokov medziúveru a z tohto dôvodu dňa 08.02.2010 započítal žalobca omeškané úroky so sumou 153,59 Eur z prislúchajúceho účtu stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX. Žalovaní riadne a včas neplnili svoje záväzky, na čo boli upozorňovaní niekoľko krát pred odstúpením od zmluvy. Žalovaní neuhradili tieto omeškané vklady ako aj vklady za mesiace december 2009, február, jún a júl 2010 čím boli splnené podmienky ust. § 506 Obchodného zákonníka. Pre omeškanie so splátkami žalobca dňa 28.07.2010 odstúpil od zmluvy o úvere. Po odstúpení od úverovej zmluvy zúčtoval zostatok na účte medziúveru s prostriedkami na prislúchajúcom účte stavebného sporenia vo výške 1.936,92 Eur. Ďalej citoval ust. § 349, ods. 1 a § 351, ods. 1 Obchodného zákonníka. Výška riadnej úrokovej sadzby je uvedená v článku II. Zmluvy o úvere vo výške 7,79 % p.a.. Zásielka s odstúpením od zmluvy od žalovaného v 1.rade sa vrátila žalobcovi dňa 02.08.2010 a žalovaní v 2.-3. rade si odstúpenie od zmluvy prevzali dňa 03.08.2010 preto účinnosť odstúpenia nastala dňa 03.08.2010. Po odstúpení od zmluvy si žalobca uplatňuje v zmysle článku VII. bod 8 Zmluvy o úvere úrok z omeškania vo výške 5 % ročne. Žalovaná suma pozostáva z istiny vo výške 5.328,43 Eur a úroku z omeškania k 04.11.2013 vo výške 647,26 Eur. Po podaní žaloby žalovaní uskutočnili vklady počnúc dňom 04.12.2013 do 11.08.2014 vo výške 582,59 Eur. O tieto úhrady žalobca znížil žalovanú sumu v časti úroky a úroky z omeškania preto v tejto časti zobral žalobný návrh späť a žalovaná pohľadávka pozostáva z dlžnej sumy 5.393,10 Eur spolu s 7,99 p.a. úroky zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2011 do zaplataenia a 5 % p.a. úroku z omeškania zo sumy 5.328,43 Eur od 05.11.2011 do zaplataenia.

Keďže žalobca zobral žalobu čiastočne do sumy 582,55 Eur, ktorú započítal na úroky z úveru a úroky z omeškania späť súd konanie v tejto časti čiastočne zastavil podľa § 96 Občianskeho súdneho poriadku podľa ktorého navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie a to z časti alebo celkom. Ak je vzatý návrh späť celkom súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť z časti súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa článku I. zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými v 1.-2. rade ako dlžníkmi a žalovanou v 3.rade ako ručiteľom

zo dňa 15.04.2005, žalobca na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení poskytol dlžníkom mimoriadny medziúver pod č. XXXXXXXXXXXX vo výške 220.000 Sk, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných ako aj všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení sa mimoriadny medziúver zmení na stavebný úver vo výške 132.000 Sk pod č. XXXXXXXXXXXX. Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle článku II. zmluvy - doba splatnosti, úročenie, vyplatenie splácanie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru dňom poskytnutia medziúveru je dlžník povinný v súlade so zmluvou ako aj zmluvou o stavebnom sporení a všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení pravidelne mesačne poukazovať na účet zmluvy o stavebnom sporení dohodnutý vklad vo výške 1.100 Sk. Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý mimoriadny medziúver vrátane úroku. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru je 7,79% p.a. ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy. Do nasporenia 40 % cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelne mesačné vklady minimálne vo výške 1.100 Sk. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.429 Sk. Dlžník sa zaväzuje uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,7 p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.925 Sk.

V zmysle článku VI. zmluvy - Omeškanie splácania - bod 3. v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

Podľa článku VI. zmluvy - bod 4. v prípadoch uvedených v odseku 3. čl. VI. tejto zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere 3% p.a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5% p.a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.

Podľa čl. VII. bod 1. zmluvy Odstúpenie od zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.

Ako vyplýva z bodu 2. písm. i) čl. VII. zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru aj v prípade ak dlžník nesplnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami.

Podľa bodu 5. čl. VII. zmluvy odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva.

Podľa bodu 7. čl. VII. zmluvy o odstúpení od zmluvy zmluva zaniká a to dňom doručenia tohto oznámenia druhej zmluvnej strane. Všetky oznámenia veriteľa sa považujú za doručené aj dňom uplynutia úložnej doby zásielky na pošte, po oznámení na adrese uvedenej v tejto zmluve alebo pri zmene adresy na dodatočne klientmi písomne oznámenú adresu pre doručovanie. V prípade vrátenia zásielky bez jej uloženia na pošte z toho dôvodu, že sa dlžník na adrese nezdržiava je odst'ahovaní alebo je neznámy sa zásielka považuje za doručený, keď sa táto vrátila veriteľovi.

Podľa článku VIII. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel, 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení noviel a Všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle čl. XIX Všeobecných podmienok pre stavebné sporenia pre fyzické osoby, Porušenie zmluvných podmienok a okamžitá splatnosť bod 2 písm. a) ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako tri mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je stavebná sporiteľňa oprávnená postupovať v zmysle bodu 3 tohto článku.

V zmysle bodu 3 písm. b), c) čl. XIX. Všeobecných podmienok ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a vypovedať zmluvu alebo od nej odstúpiť.

Žalobca odstúpením od zmluvy zo dňa 28.07.2010 všetkým žalovaným oznámil, že z dôvodu neuhradenia ročných splátok, ani v poskytnutej dodatočnej lehote, žalovaní ostávajú v omeškaní na účte stavebného sporenia pod dobu dlhšiu ako dva mesiace, žalobca v súlade s čl. VI. a VII. úverovej zmluvy odstupuje od zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.04.2005 a zároveň požaduje okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov. Súčasne oznámil, že v prípade ak do 7 dní od doručenia tohto listu žalovaní neuhradia dlžnú sumu, žalobca pristúpi k vymáhaniu niektorým zo spôsobov ustanoveným platnými právnymi predpismi.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len Občiansky zákonník) Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.. (ďalej len nariadenie)

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 ods. 1 a 2 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba L. B. T. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba L.H. B. T. a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba L. B. T. platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba L. B. T. sa použije počas celého tohto polroka.

V zmysle § 3a ods. 1 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu^{2a}) pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

Predmetný právny vzťah súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy s dodatkom, ako aj Všeobecných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades

a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejma aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný predchodcom navrhovateľa bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní v 1.-2.rade ako dlžníci a žalovaný v 3.rade uzavreli dňa 15.04.2005 zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. a stavebnom úvere. V zmysle zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkom mimoriadny medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 220.000 Sk/7.302,66 Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver vo výške 132.000 Sk/4.381,60 eur.

Žalobca si svoj záväzok riadne splnil a poskytol žalovaným dohodnutý mimoriadny medziúver, čo vyplýva aj z predloženého výpisu z účtu medziúveru, podľa ktorého bol žalovaným poskytnutý medziúver spolu vo výške 7.186,48 eur, ako to vyplýva z výpisu z účtu na čl. 50-53 spisu.

Žalovaní však svoj záväzok riadne a včas neplnili, a s jeho plnením sa dostali do omeškania čl. 50-53 spisu.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, žalobca listom zo dňa 28.07.2010 od zmluvy odstúpil a zároveň žiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§457 Občianskeho zákonníka).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Žalovaní ako spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne občianske právo). Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvi Aleš Čeněk, 2009, str. 178).

Predmetná vec sa týka práva Európskej únie (smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len smernica). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je pomerne náročné na dodávateľov a významne chráni spotrebiteľov. Je však potrebné uviesť, že ak sa neberie do úvahy výber sumy úveru a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Preto sa dá plne pochopiť pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú slovenský zákonodarca zakotvil v ustanovení § 54 Občianskeho zákonníka.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 01.01.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšiu (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo20/09).

Nebol dôvod považovať obchodnoprávnu úpravu za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení predpokladala zároveň zosplatenie úveru.

Na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) dopadá teda právna úprava občianskeho práva. V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.11.2013 sp.zn. 6Co/2/2013, prípadne na ďalšie rozhodnutia, v ktorých bola použitá na účely posúdenia dôsledkov odstúpenia od zmluvy v úverovom právnom vzťahu právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku napr. sp.zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013), pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania). Sám zákonodarca pri spotrebiteľských úveroch, medzi ktoré patria aj úvery, neodkázal pri odstúpení od zmluvy na úpravu Obchodného zákonníka, ale odkazovou poznámkou pod č. 19 pri § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. odkázal na právnu úpravu v Občianskom zákonníku, aj keď za spotrebiteľské úvery sa považujú aj úvery ako absolútne obchody a Obchodný zákonník má vlastnú úpravu odstúpenia od zmluvy. Aj keď podľa legislatívnych pravidiel vlády nemajú odkazové poznámky normatívnu povahu, uvedený odkaz zákonodarcu názory o absolútnej prednosti právnej úpravy obchodného práva na spotrebiteľské úverové vzťahy relativizuje.

Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok).

Ustanovenie čl. VII zmluvných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre žalovanú nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 54 ods. 1,5 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Súd nijako nepopiera úver ako absolútny obchod ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Prednosť však majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskeho zákonníku, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

V zmysle čl. VII. bod 1. zmluvy „veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.“

Podľa čl. VII. Zmluvy bod 6 „odstúpením od tejto zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.“

Ako vyplýva z čl. VII. zmluvy bod 10, v prípade odstúpenia od tejto zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí v súlade s bodom 8. čl. VII. tejto zmluvy.

Ako vyplýva zo znenia zmluvnej podmienky o odstúpení, táto zmluvná podmienka nie je vyvážená, naopak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navyiac je nejasná a nezrozumiteľná v kontexte s ostatnými zmluvnými podmienkami a objektívne zhoršuje postavenie žalovanej spotrebiteľky. Slovom zákona (§54 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ide o „odchýlenie sa v neprospech spotrebiteľa“, ktoré je jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže zmluvu vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva.

Dohoda o odstúpení zaväzuje žalovaných platiť úroky aj za obdobie, ktoré má ešte len nastať v budúcnosti. Teda odstúpením od zmluvy má veriteľ zachované všetky svoje práva, kým spotrebiteľ žiadne.

Spotrebiteľovi v dôsledku odstúpenia zanikajú všetky práva a vzniká len povinnosť jednorazového plnenia vrátane úrokov a poplatkov, ktoré celé príslušenstvo si veriteľ zúčtuje netransparentným spôsobom do jednej istiny a ďalej úročí navýšenou sadzbou Poplatky si žalobca započítal z plnení už na začiatku právneho vzťahu. Formulárové znenie zachovania úrokov a dokonca ich navýšovanie po odstúpení od zmluvy odporuje aj kogentnému ustanoveniu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktoré predpokladá presnú výšku úrokov z omeškania.

Odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva by sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak by bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 Občianskeho zákonníka, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia z predmetného záväzkového vzťahu so žalovaným.

V danej veci mal súd za preukázané, že žalovaným bol poskytnutý medziúver v sume 220.000Sk/7.302,66 eur. Odstúpenie od zmluvy bolo účinné, keď bolo všetkým žalovaným doručené odstúpenie od zmluvy, t.j. dňa 04.08.2010. Žalovaní v 2.-3.rade si odstúpenie prevzali do vlastných rúk a žalovaný v 1. rade si zásielku neprevzal z dôvodu neznámeho pobytu a preto u neho nastali

účinky odstúpenia od zmluvy v deň, keď sa zásielka vrátila žalobcovi (čl. VII. bod 7 Zmluvy). Žalovaní dlžnú sumu mali zaplatiť do 7 dní od doručenia odstúpenia. Títo do odstúpenia od zmluvy spolu s úhradami po odstúpení od zmluvy a po podaní žaloby uhradili žalobcovi sumu vo výške 7.432,65 Eur. Pri odstúpení od zmluvy boli povinní žalobcovi vrátiť iba to, čo od neho skutočne dostali. Z vykonaného vykazovania vyplynulo, že žalobca žalovaným poukázal úver vo výške 7.186,48 Eur a keďže žalovaní uhradili žalobcovi sumu 7.432,65 Eur, uhradili žalobcovi sumu, ktorá im bola poskytnutá ako úver a teda žalobcovi už nedlžia žiadnu sumu. Dokonca žalobcovi uhradili o niečo viac. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd žalobu zamietol, ako nedôvodnú.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Súd žalobu čiastočne zastavil do sumy vo výške 582,59 Eur z dôvodu uhradenia tejto sumy žalovanými po podaní žaloby, teda z dôvodu procesného zavinenia na strane žalovaných a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, teda bola zamietnutá z dôvodu procesného zavinenia na strane žalobcu. Vo vyššej miere mali preto úspech žalovaní, ako žalobca a preto im patrí náhrada trov konania. Keďže však žiadne trovy konania si nežiadali priznať a zo spisu im ani žiadne trovy nevyplnuli, súd rozhodol tak, že im žiadne trovy konania nepriznal.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.